

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація: розглянуто управління інноваційним розвитком та його вплив на кризові явища, досліджено взаємозв'язок кризи із інноваційним розвитком.

Ключові слова: криза, підприємство, управління, інноваційний розвиток.

Abstract: the management of innovative development and its impact on crisis phenomena are considered, the relationship between the crisis and innovative development is investigated.

Keywords: crisis, enterprise, management, innovative development.

Інноваційний розвиток сьогодні є одним із основних передумов успішного функціонування вітчизняних підприємств різних сфер економіки, рушійною силою підвищення ефективності виробництва, фундаментом їх конкурентоспроможності та подальшого розвитку. Саме тому навіть за несприятливих економічних умов господарювання зміни інноваційного характеру залишаються одним із стратегічних пріоритетів в управлінні діяльністю сучасних промислових підприємств. [1]

Основою інноваційного розвитку є цілеспрямований і безперервний процес пошуку нововведень, які б забезпечували належне функціонування підприємства. Нерозуміння менеджерами основних цілей підприємства викликає кризову ситуацію, яка призводить до погіршення загального економічного стану. Саме тому для підприємства, що розвивається, необхідні фахові управлінські рішення, які, в свою чергу, мають бути інноваційними за своїм походженням.

Серед стратегічних напрямів виходу із кризи лідируючих країн – це рух у бік інноваційного розвитку економік на підставі втілення передових інноваційних розробок, які мають відношення до відкритих інновацій, «зелених технологій», перспективних розробок 7-го технологічного укладу (нанотехнологій) із соціальною спрямованістю. [2]

Враховуючи те, що кризи в ритмі циклічної динаміки можна передбачати та прогнозувати, то на них можна і впливати, застосовуючи управлінські рішення, з метою зменшення фінансових втрат, а також скорочення строку їх тривалості. Отже шлях до виходу з кризових ситуацій лежить через прийняття інноваційних рішень. З часом наявні технології і продукції втрачають свою актуальність і цінність, тому, щоб мати можливість мінімізувати вплив кризових ситуацій, необхідно постійно займатись нововведеннями, а не тільки тоді, коли настає критичний стан. Саме несвоєчасне впровадження інновацій призводить до кризових ситуацій.

Активізація інноваційного напрямку формування антикризової програми вбачається у необхідності диференціації інструментів управління шляхом виділення економічних складових державних механізмів, а також можливостей самого підприємства, таких як управлінські, маркетингові, організаційні здібності, фінансування. Оскільки засоби управління забезпечують цілеспрямованість усього комплексу антикризового управління, вони потребують першо-чергового застосування – для цього необхідно обґрунтувати подальшу місію та систему цілей підприємства, яке потребує втручання для подолання кризи чи її виникнення, що забезпечить спрямованість антикризової програми суб'єкта господарювання. Детальне обґрунтування цих аспектів забезпечить вибір та формування стратегічних напрямків розвитку ринкових інноваційних можливостей підприємства, здатних забезпечити отримання належних фінансово-економічних результатів для стабілізації становища суб'єкта господарювання.[3]

З метою уникнення кризових ситуацій на підприємстві, слід приділяти велику увагу формуванню системи інноваційного управління, заснованої на принципах, які б позитивно впливали на функціонування економічної системи. Переважно ці принципи спрямовані на формування системи ефективного управління, постійне прагнення до підвищення якості послуг і товарів, вдосконалення системи виробництва, підвищення освіти, знань та кваліфікації працівників тощо. Отже прийняття інноваційних управлінських рішень на підприємстві допомагають вийти на новий кращий рівень розвитку постійно перебуваючи у конкурентному середовищі та в умовах кризових ситуацій.

Підприємство досягає успіху, коли управління виробничими процесами та всією системою управління адаптовано до зовнішніх умов. Дотримується баланс між зовнішніми факторами, що діють на підприємство, та її внутрішнім механізмом, що забезпечує стабільність системи управління та її гнучкість. За цих умов повертається до свого попереднього стану рівноваги або до нового стану рівноваги, залишаючись неушкодженим. Якщо під впливом зовнішніх факторів накопичуються суперечності, внутрішній механізм ослаблює сили саморегуляції, система втрачає здатність повернутися до рівноваги, виникає загроза кризи, її неліквідності як вираження значного фінансового дисбалансу. [4]

Характер розвитку є універсальним і застосовується до економічних, соціальних, технічних та біологічних систем. Інноваційний розвиток набуває великого значення в поступовому нарощуванні економічного потенціалу та державотворенні. Сприяння держави, як основного учасника інноваційної діяльності, зміцнює економіку забезпечуючи впровадження інновації у промислові підприємства. З досвіду розвинених країн динаміка розвитку та економічного зростання притаманна тим країнам, державний устрій яких базується на інноваційній моделі розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іванна Сидорчук, Сутність та зміст основних понять, що складають термінологічний апарат управління інноваційним розвитком підприємства, Економічні науки, Вісник Хмельницького національного університету 2023, № 1
2. Юринець Зорина Володимирівна. Управління інноваційним розвитком : навч. посібн. / Юринець З.В., Гнилянська Л.Й., Юринець Р.В. – Львів : СПОЛОМ, 2021. – 132 с.
3. Нечаєва І.А., Шитікова Л.В., Інновації як інструмент антикризового управління підприємством, Управління та адміністрування, Вісник ХНТУ No 4(83), 2022 р
4. Гобела В.В., Живко З.Б., Леськів Г.З., Мельник С.І. Управління кризовими ситуаціями : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 228 с.

Болотнов Денис Григорович, аспірант 073-22а, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, denbolden@gmail.com.

Науковий керівник: Єпіфанова Ірина Юріївна, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, yepifanova@vntu.edu.ua